

A. GELABERT, B. BONET

Assessors Tècnics Docents. Unitat de Programes Educatius-MEC

Des de la Unitat de programes educatius del MEC

La formació professional ara mateix

El BOE del passat 20 de desembre de 1996, es publicà una convocatòria del programa Leonardo da Vinci. Es tracta d'un programa de la Comunitat Europea creat per contribuir a l'establiment d'una política de formació professional en l'àmbit comunitari. L'objectiu és promoure nous enfocaments en les polítiques i les pràctiques de formació professional inicial i contínua.

Per aconseguir els objectius, s'organitza sobre la base d'intercanvis i estades per a joves, empreses, universitats o centres educatius, amb vista a potenciar alternances i aprenentatges per tota Europa i, d'altra banda, per potenciar la difusió de la innovació en les activitats de formació professional tant en l'àmbit educatiu com d'empreses.

Emmarcada dins el procés de reforma educativa dels nivells anteriors a la universitat, la Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu, de 3 d'octubre de 1990, preveu un nou sistema de formació professional específica, que té com a finalitat la preparació dels alumnes per a l'activitat en un camp professional i llur capacitat per a desenvolupar diferents professions, mitjançant una formació polivalent que els permeti d'adaptar-se a les modificacions professionals que es puguin produir.

El que es planteja en definitiva és un nou model de formació professional apropiat al món productiu actual i a les necessitats sociolaborals que se'n deriven. Cal recordar, sobre això, que fa pocs dies Stephen Covey recordava que actualment prop d'una quarta part de la força mundial de treball és obsoleta, i afegia el destacat empresari nord-americà que considera necessari retornar a l'escola, no dins un entorn formal escolar, sinó mitjançant una educació, i un esforç continu per aprendre noves tecnologies i desenvolupar habilitats per seguir aprenent.

L'actual model de FP duu implícit un nou sistema de titulacions, el responsable del qual és el Govern central, juntament amb les comunitats autònomes i els agents socials. La participació dels agents socials és un element imprescindible en el procés d'identificació dels perfils profes-

sionals necessaris al món productiu i, consegüentment, en la identificació dels diferents nivells de qualificació.

Són dos els nivells de qualificació que s'han establert en els estudis de FP específica, sempre d'acord amb els diferents nivells de qualificació europeus: el grau mitjà, al qual es pot accedir a partir de l'obtenció del títol de graduat en educació secundària, i el grau superior, en haver obtingut la titulació de batxiller. Les titulacions corresponents són les de tècnic i tècnic superior, respectivament.

Una de les característiques més importants de les noves titulacions és la seva necessitat d'adaptació contínua tot seguint l'evolució continuada de l'economia, l'empresa i la tecnologia, evolució que implica un seguit de canvis, i fins i tot la incorporació de noves professions. Cal, doncs, tenir present com es va produint aquesta evolució dins cada contrada geogràfica. Així, per exemple, la Direcció General d'Ocupació del Departament de Treball de la Generalitat acaba de fer públic que, en els anys 1994 i 1995, els llocs de treball que més han crescut són els tècnics i professionals científics i intel·lectuals i professionals de suport, i s'han situat en percentatges un 61% aproximadament d'ocupacions en el sector de serveis i un 36% en la indústria i la construcció.

Cada una de les noves titulacions està articulada al voltant del cicle formatiu: de grau mitjà o de grau superior, els quals s'estructuren en diferents mòduls professionals, terme que es considera equivalent al d'àrea o matèria i està associat a una o diverses unitats de competència professional. És imprescindible superar tots els mòduls per obtenir el títol corresponent.

Amb aquesta estructura, allò que en un principi es tracta de formació professional inicial possibilita la formació contínua, ja que els treballadors en actiu poden accedir-hi per aconseguir noves qualificacions o/i titulacions més adients al seu treball actual.

Sempre per aconseguir un apropament major a les exigències de formació de cada títol, el desenvolupament d'un dels mòduls, el de formació en centres de treball, implica necessàriament la participació de l'empresa, ja que, a més de l'avaluació de les competències

adquirides amb la resta de mòduls, s'aconsegueix completar la formació per assolir una major competència professional.

S'estableix una retroalimentació amb l'empresa, reclicant la informació que es genera en els dos sentits: d'un costat els centres educatius s'informen de noves tecnologies i mitjans productius i, per tant, de noves necessitats formatives, i l'empresa per la seva banda pot contribuir a la formació de millors professionals al mateix temps que coneix les possibilitats dels nous professionals.

Característiques de la FP actual

- Professionalització ⇒ per a la inserció en el món laboral.
- Integració ⇒ entre formació inicial i continuada.
- Homologació ⇒ amb la Unió Europea.
- Incentivació ⇒ de l'autonomia dels centres.
- Orientació ⇒ de la transició de la joventut al món laboral.
- Flexibilització ⇒ d'estructures i normes per adaptar-se a l'entorn.

(Segons J. X. Hernández)

Famílies professionals que es preveuen per a l'any 2000 al sud d'Europa

- Ensenyament i comunicació.
- Béns culturals, art, espectacles i publicitat.
- Turisme i temps lliure.
- Salut i serveis socials.
- Cura i recuperació del medi ambient.
- Agricultura biològica, silvicultura i pesca.
- Comerç i finances.
- Professions liberals, experts i directius.
- Tècnics i operadors.
- Informàtica i telemàtica.

(Segons Enric Ros)

Actual ocupació a Espanya, per categories professionals

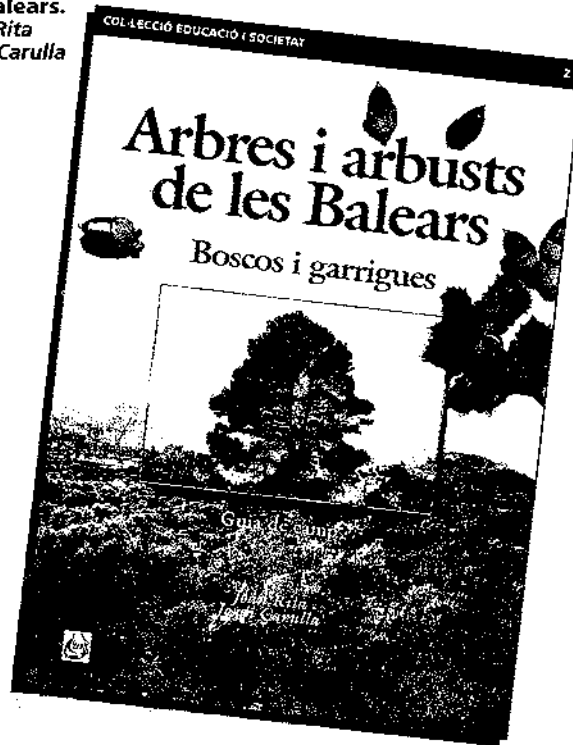
- Indústries manufactureres, construcció i mineria 2.069.700
 - Treballadors no qualificats 1.776.800
 - Treballadors de serveis 1.667.000
 - Tècnics i professionals 1.313.000
 - Operadors d'instal·lacions i maquinària 1.301.000
 - Administratius 1.188.900
 - Directius d'empreses (inclou empresa pública) 1.007.400
 - Tècnics i professionals de suport 954.900
 - Treballadors qualificats en agricultura i pesca 840.400
- (Segons *Tiempo*, 20-1-97) ♦

COL·LECCIÓ EDUCACIÓ I SOCIETAT

Núm. 1 - Sèrie general
la Veu, l'eina oblidada.
 Ferran Tolosa Cabani
 Marta Fernández Barrutia

Núm. 2 - Sèrie didàctica
Arbres i arbusts de les Balears.
 Joan Rita
 Jordi Carulla

ALTRES TÍTOLS EN PREPARACIÓ:

La Colònia Escolar Provincial de les Illes Balears 1924 - 1932
 Miquel Jaume Campaner

El model de dona a la Secció Femenina. Implantació a les Illes Balears (1939-1975)
 Esperança Bosch
 Victòria A. Ferrer

Benvingut al món, els primers dies de vida.
 Sergio Verd

EDICIONS FERRAN SINTÈS